

Hoe gaan dakdekkers gezond richting hun pensioen?

Duurzame inzetbaarheid van werknemers is noodzakelijk om de vergrijzing het hoofd te bieden. Het Sociaal Fonds BIKUDAK heeft in 2012 en 2013 het project 'Allemaal daktoppers' uit laten voeren. Van der Snoek TCM en Perspectief bv deden onderzoek in de dakenbranche en kwamen met aanbevelingen.

Aart van der Snoek is geen onbekende in de dakenbranche. Na gewerkt te hebben als sales manager van Pittsburgh Corning en verkoopleider van Phoenix Dichtungstechnik begon hij in 2011 zijn eigen bureau in Training, Coaching en Mediation (Van der Snoek TCM). "Mijn motto is: 'Building people'," vertelt hij. "Werken aan de ontwikkeling van mensen en de onderlinge interactie is mooi en uitdagend werk. Daar de mens de meest kritische schakel is in het bouwproces is aandacht hiervoor absoluut noodzakelijk. In het Regeerakkoord is vastgelegd dat werknemers in 2021 tot hun 67ste

moeten doorwerken, en dat geldt ook voor bouwplaatsmedewerkers. Momenteel halen zij dit nog lang niet: in 2012 was de gemiddelde pensioensleeftijd in de bouw 62,5 jaar. De kosten van verzuim en ziekte zijn enorm." Zie hiervoor ook het artikel 'Doorwerken tot je 67ste' in *Roofs* mei 2013. Perspectief bv is een landelijk opererende organisatie die zich richt op arbodiensten, verzuimbegeleiding en personeel en organisatie.

Aart van der Snoek (Van der Snoek TCM).

Medio 2012 is onder leiding van de Stichting Bedrijfstakregelingen Dakenbranche (SBD) het project 'Allemaal daktoppers' gestart, een project dat gericht is op duurzame inzetbaarheid door sociale innovatie in de bitumineuze en kunststof dakenbranche. Het project is mogelijk gemaakt door een subsidie van ESF en is uitgevoerd in zes fases. Achtereenvolgens werd een analyse opgesteld hoe de afgelopen jaren aandacht is besteed aan duurzame inzetbaarheid van werknemers. Op basis hiervan werd over dit onderwerp een beleidsplan opgesteld over hoe hier in de nabije toekomst invulling aan te geven.

Onderdeel van dit project is een inventarisatie van de knelpunten op dit gebied, het ontwikkelen van methoden om duurzame inzetbaarheid te bevorderen en deze mid-

dels pilots te testen. Van der Snoek TCM voerde hiertoe een gedragsscan binnen de dakenbranche uit. Perspectief bv voerde een pilot van twee programma's voor duurzame inzetbaarheid uit, namelijk Fit naar de finish en Samen sterk.

Gedragsscan

De gedragsscan had tot doel in kaart te brengen welke stressfactoren dakdekkers in hun dagelijkse werk ervaren. Deze stressfactoren of werkdrukbronnen kunnen leiden tot (langdurig) verzuim of vroegtijdige uitval. De gegevens werden gekwantificeerd en aan de hand daarvan werden aanbevelingen gedaan voor sectorale maatregelen.

Hiertoe werd een aantal dakdekkerbedrijven benaderd met aan de directie het verzoek een vragenlijst in te vullen; de uitvoerende werknemers met een leeftijd van 50+ werd gevraagd (anoniem) een zogeheten Prescan in te vullen. Van der Snoek: "Het was belangrijk dat werknemers de vragenlijst anoniem konden invullen: op deze wijze voorkom je dat de deelnemers sociaal wenselijke antwoorden geven of zich niet durven uiten." In totaal deden uiteindelijk 9 bedrijven hieraan mee, waarvan 30 uitvoerende dakdekkers met een leeftijd van 50+ de vragenlijst hebben ingevuld. De vragen

Tabel 1: per werkstressbron

Hierbij worden de antwoord categorieën in de volgende kleuren weergegeven:

- groen - zelden - minder dan maandelijks
- geel - soms - maandelijks of vaker maar minder dan wekelijks
- oranje - vaak - wekelijks of vaker maar minder dan dagelijks
- rood - altijd - dagelijks of meerdere keren per dag

hadden o.a. betrekking op de werkomstandigheden, gedrag, leefstijl en carrièreperspectieven.

Via deze vragen werden de zogeheten 'werkdrukbronnen' in kaart gebracht (werktempo, zwaarte/hoeveelheid van het werk, gedrag collega's, weersomstandigheden). De dakdekkers konden hier aangeven of de beschreven situatie 'zelden', 'soms', 'vaak' of 'altijd' van toepassing is, waarbij het gegeven antwoord risicopunten opleverde. Op deze manier kon inzichtelijk worden gemaakt welke topics de meeste werkstress veroorzaken. Tevens dienden zowel dakdekkers als

Peter Wijnholds (Perspectief bv).

Om e.e.a. duidelijk inzichtelijk te maken, is een 'Stoplicht' ontwikkeld, waarbij de rode kleur aangeeft dat de onder-
vraagde werknemers gemiddeld één keer per week of meer last hebben van de genoemde werkstressbron (de meeste risicopunten). De zwaarte van het werk werd in dit opzicht het meest genoemd. Andere factoren zijn werktempo, overwerk, eigen leefstijl, machogedrag, etc. "Het verzuim onder dakdekkers met een leeftijd van 50+ is behoorlijk hoog," vertelt Van der Snoek. "Deze groep dakdekkers heeft echter over het algemeen weinig perspectief op een goede andere baan en kiest er in de meeste gevallen voor de tijd tot hun pensioen in de huidige baan door te brengen. Uit de antwoorden op de vragenlijst blijkt echter dat veel dakdekkers het eigenlijk niet zien zitten om dit werk tot hun 67ste uit te moeten voeren. Het is mede daarom van groot belang dat werkgevers de werkzaamheden zodanig inrichten dat deze werknemers op

directieleden een aantal open vragen in te vullen., waarbij de vragen voor de dakdekkers vooral betrekking hadden op motivatie en perspectieven, en die voor de directie met name het verzuim in kaart moest brengen.

een gezonde manier hun pensioen halen, of dat werkgevers meewerken aan omscholing of herplaatsing binnen of buiten de branche. Wij hebben met dit onderzoek de belangrijkste knelpunten in kaart gebracht maar er is, mede door de relatief lage respons, nog ruimte voor verdiepend en verbredend onderzoek. Ook is gebleken dat de veiligheidscultuur

in de dakenbranche nog onvoldoende is. De aanbeveling voor de dakenbranche is om structureel dakdekkers op een bepaalde leeftijd te onderzoeken op werkstress, motivatie, vooruitzichten, talenten en ambitie. Bij voorkeur op een leeftijd onder de 40 jaar, als zij nog in staat zijn zich eventueel om te laten scholen of door te laten groeien."

Fit naar de finish

In dit kader zijn twee pilots uitgevoerd die de mogelijke toepassing van het programma Fit naar de finish voor de dakenbranche in kaart moet brengen en de bereidheid van een verzekeraar om deel te nemen aan de uitgangspunten van 'Samen Sterk'.

Fit naar de finish is een methode om oudere werknemers die jarenlang zwaar en belastend werk hebben moeten verrichten gedeeltelijk in het arbeidsproces te houden. Het wordt momenteel binnen meerdere branches succesvol toegepast, de vertaling ervan naar de dakenbranche was onderwerp van deze pilot. Het onderzoek richtte zich op 58-plussers. Fit naar de finish houdt kort gezegd in dat de betreffende werknemers (58-plussers) voor 50% actief blijven tegen ca. 85% van hun oude salaris. In dit geval wordt 50% van het loon door de werkgever betaald, 35% vanuit andere bronnen, waaronder eventueel opgebouwde WW rechten. De werkgever betaalt tot de datum van het (vroeg)pensioen 100% van de premie.

Tijdens de pilot bleek er geen praktijkcasus beschikbaar dus heeft men ervoor gekozen een theoretische casus uit te werken. Hieruit bleek dat de investering voor de werkgever tot het 58ste levensjaar van de werknemer in de praktijk wat hoger uitvalt. Op oudere leeftijd van de werknemer is juist een beperktere aanvulling noodzakelijk. De onderzoekers concluderen dat Fit naar de finish een aantrekkelijk alternatief is voor zowel werkgever als werknemer.

Samen sterk

Het idee achter Samen sterk is dat de verzuim en/of zorgverzekeraar samen met een arbodienst/verzuimbegeleider een pakket samenstelt dat een preventief karakter heeft. Te denken valt bijvoorbeeld aan bedrijfsfysiotherapie op organisatieniveau, of het middels gesprekken stimuleren van een gezondere leefstijl. Hiertoe zou ook een preventief onderzoek naar gezondheidsrisico's binnen de branche horen. Tevens zou een budget beschikbaar moeten komen voor snelle interventie in geval van uitval. Gesprekken met bedrijven wezen uit dat dakdekkerbedrijven hierin geïnteresseerd zijn, mits dit niet leidt tot verhoogde premiedruk. Omdat de verzekeraar / tussenpersoon van de bij de branchevereniging aangesloten dakdekkerbedrijven Schouten Zekerheid niet participeerde, is het gesprek aangegaan met andere verzekeraars die bereid zijn een dergelijk pakket aan te bieden.

De brancheverenigingen VEBIDAK en SBD bezinnen zich momenteel op de vervolgstappen. *Roofs* houdt u op de hoogte. ●

Zie ook het artikel 'Doorwerken tot je 67ste' in *Roofs* mei 2013 op www.dakweb.nl

